ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๙๑๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๑๐๑๓/๒๔๐๗ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงกลาโหม ด่วนมาก ที่ กห ๐๒๐๗/๑๔๐๓
ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๓๒๗/๘๓๐๕
ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๑/๒๘๐
ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๘/๓๗๙๗
ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๕/๑๓๑๒๖
ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒
๖. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๑๐/๒๗๐๑
ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

ตามที่ได้เสนอมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ดังนี้

๑. เห็นชอบต่อทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศไทยเพิ่มเติม
๒. เห็นชอบต่อมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

ไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ลงมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มี

/ความสำคัญ ...

ความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ทั้ง ๒ ข้อ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการไปพิจารณา หากสมควรปรับปรุงมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำประการใดให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย วิทวัสการเวช)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
-๑๘ พ.ย. 2552

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔ [PS038/พิมพ์นภัส]
www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ ทส ๑๐๑๓/ ๒๘๐๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๔๒

เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๕/๙๕๒๖ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรเสนอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือแรมซาร์ไซต์ และพื้นที่ชุ่มน้ำที่สมควรได้รับการคุ้มครองฟื้นฟู และศึกษาวิจัยโดยเร่งด่วน เพิ่มเติม
๒. มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ
๓. มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

๑) ในปี ๒๕๓๘ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเดิม) ได้ดำเนินโครงการสำรวจ จัดทำทะเบียนรายนาม สถานภาพและฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย โดยพบว่าพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยประกอบด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำแหล่งน้ำจืดทั้งแหล่งน้ำไหลและน้ำนิ่ง ได้แก่ คลอง ห้วย ลำธาร แม่น้ำ น้ำตก หนอง อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ทะเลสาบ บึง พรุหญ้า พรุน้ำจืดที่มีไม้พุ่ม ที่ลุ่มชื้นแฉะ พื้นที่เกษตรที่มีน้ำท่วมขัง และพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ได้แก่ ปากแม่น้ำ ชายหาด หาดเลน ป่าชายเลน ปะการัง ครอบคลุมพื้นที่อย่างน้อย ๓๖,๖๑๖.๑๖ ตารางกิโลเมตร (๒๒,๘๘๕,๑๐๐ ไร่) คิดเป็นร้อยละ ๗.๕ ของพื้นที่ประเทศไทย และได้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำออกเป็น ๓ ระดับ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ดังนี้

- ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ๖๑ แห่ง
- ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ๔๘ แห่ง
- พื้นที่ชุ่มน้ำที่สมควรได้รับการเสนอเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นลำดับแรก ๙ แห่ง และพื้นที่ชุ่มน้ำที่สมควรได้รับการคุ้มครองและฟื้นฟูโดยเร่งด่วน ๒๘ แห่ง

- มาตรการ.../

- มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ

๒) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำในลำดับที่ ๑๑๐ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๑ โดยเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนขี้เสียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแรมซาร์ไซต์ ซึ่งพันธกรณีที่สำคัญประการหนึ่งคือการสำรวจและจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำตามคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาและส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำตลอดจนให้การควบคุมดูแลที่เพียงพอ

๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ และคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ดังนี้

๓.๑) เห็นชอบต่อทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศไทยโดยเพิ่มเติม ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

- เพิ่มเติมพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย, พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี, พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี, ทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดตาก, เกาะระ เกาะพระทอง จังหวัดพังงา, เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช, หาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา และพรุคันธุลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- เพิ่มเติมพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ พรุแม่รำพึง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และบึงสำนักใหญ่ (หนองจำรุง) จังหวัดระยอง

- เพิ่มเติมรายชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรได้รับการเสนอเป็นแรมซาร์ไซต์ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย, เกาะระ เกาะพระทอง จังหวัดพังงา, เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช และหาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการคุ้มครอง โดยเพิ่มเติม หนองหล่ม (ผนวกเพิ่มกับหนองบงคาย), พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มน้ำสงคราม, พื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งมหาราช, พื้นที่ชุ่มน้ำวัดห้วยจันทร์, อ่าวไทยตอนใน (โดยเฉพาะด้านตะวันตก แหลมผักเบี้ย บ้านปากทะเลและเขาตะเครา จังหวัดเพชรบุรี) ปากแม่น้ำเวฬุ, เกาะสมุย และเกาะพงัน

- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการฟื้นฟู โดยเพิ่มเติม หนองหลวง จังหวัดเชียงราย, เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน, ลำปลายมาศ, เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดไผ่ล้อม, พื้นที่ชุ่มน้ำวัดอโศการาม, เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดตาลเอนและพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งมหาราช, ทุ่งโพธิ์ทอง/ทุ่งคำหยาด, เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด, ปากแม่น้ำเวฬุ, อ่าวปากพนัง และพื้นที่ชุ่มน้ำพรุบ้านไม้ขาว

- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการศึกษาสำรวจ โดยเพิ่มเติม เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง (สัตว์น้ำ/ปลา), พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณลุ่มแม่น้ำมูล, พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนกลาง (ประชากร/ชนิดนก), ปากแม่น้ำเวฬุและอ่าวคุ้งกระเบน, เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร (สัตว์น้ำ/ปลา), เกาะต่างๆ, อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต, ป่าชายเลนปะเหลียน-ละงู และพื้นที่ชุ่มน้ำพรุคันธุลี (ความหลากหลายทางชีวภาพ/ประชากร/ชนิดนก)

๓.๒) เห็นชอบ.../

๓.๒) เห็นชอบต่อมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบตามความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติรับทราบมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๑) สืบเนื่องจากปัญหาอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัดของประเทศไทยในขณะนี้ ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งรองรับน้ำและกักเก็บน้ำถูกบุกรุก ทำลายและ/หรือถูกพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปใช้ประโยชน์รูปแบบอื่น อาทิเช่น เป็นพื้นที่เกษตรกรรม นิคมอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ซึ่งปัจจุบันปัญหาเหล่านี้ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ขั้นวิกฤต โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นและเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์

๒) เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำไม่มีมาตรการดูแลและควบคุมกิจกรรมในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงสมควรปรับปรุงมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำให้มีผลบังคับใช้กับพื้นที่ชุ่มน้ำทุกระดับ เพื่อรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้ให้เป็นพื้นที่รับน้ำตามธรรมชาติ จึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

๓) ในปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันการศึกษา ได้ยอมรับและตระหนักในคุณค่า ความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยเฉพาะคุณค่าในการให้บริการของระบบนิเวศ เช่น เป็นแหล่งน้ำ ป้องกันน้ำท่วม ป้องกันการรุกของน้ำเค็ม ป้องกันชายฝั่งพังทลาย และเป็นแหล่งอาศัยของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ จึงได้ดำเนินการศึกษาคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาและเสนอให้ทบทวนบัญชีรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ โดยเสนอให้ยกระดับพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นบางแห่งขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ และเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรเสนอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เพิ่มเติม ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ตามมาตรการการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เสนอให้พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติเพิ่มเติม

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เสนอให้เกาะระ เกาะพระทอง จังหวัดพังงา และเกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรได้รับการเสนอเป็นแรมซาร์ไซต์เพิ่มเติม

- กรมพัฒนา.../

- กรมพัฒนาที่ดิน เสนอให้เกาะสมุย และเกาะพงัน ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการคุ้มครองเพิ่มเติม และเสนอให้พรุคันธุลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติเพิ่มเติม เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับพื้นที่ชุ่มน้ำระดับท้องถิ่นที่มีความสำคัญให้มีมาตรการในการควบคุมดูแลพื้นที่เพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ ซึ่งตามขั้นตอนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

๒. เรื่องที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ประเด็นสำคัญของปัญหา

๑) พื้นที่ชุ่มน้ำธรรมชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นและมีความสำคัญเป็นแหล่งรองรับและกักเก็บน้ำ กำลังถูกคุกคามและถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ปัญหาอุทกภัยทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น

๒) ปัจจุบันยังไม่มีกฎระเบียบโดยตรงที่จะคุ้มครองและดำรงรักษาระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำธรรมชาติเหล่านี้ แม้แต่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่องทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องทบทวนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เพื่อให้สามารถอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำทุกระดับได้อย่างยั่งยืน

๒.๒ ความเร่งด่วนของเรื่อง

ปัจจุบันการสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติมีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เป็นที่อยู่อาศัย เป็นต้น อีกทั้งการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ชุ่มน้ำมีมากมายหลายวัตถุประสงค์ และอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นผลให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่สามารถใช้เป็นพื้นที่กักเก็บน้ำและชะลอการไหลของน้ำลดจำนวนลง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งที่มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

๒.๓ ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการขอความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี เทศบาลตำบลสุนทรภู่ จังหวัดระยอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดพังงา จังหวัดนครศรีธรรมราช สถาบันการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ และการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติและแรมซาร์ไซต์

๒.๔ ความเห็น.../

๒.๔ ความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำมีความยั่งยืนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำบางแห่งมีศักยภาพและความสำคัญสมควรได้รับการยกระดับเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ และระดับนานาชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรได้รับการเสนอเป็นแรมซาร์ไซต์ และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการคุ้มครอง ฟื้นฟู และศึกษาสำรวจ จึงได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ซึ่งได้รับความเห็นชอบในการทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ เนื่องจาก

๑) พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญต่อสรรพชีวิตทั้งด้านอาหาร แหล่งที่อยู่อาศัย การสร้างรายได้ และเป็นแหล่งกักเก็บและชะลอน้ำในฤดูน้ำหลากซึ่งเป็นการป้องกันและลดความรุนแรงของการเกิดอุทกภัย ประกอบกับในปัจจุบัน ยังไม่มีกฎระเบียบโดยตรงที่จะคุ้มครองและดำรงรักษาระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ จึงจำเป็นต้องทบทวนมติคณะรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว

๒)จากการพิจารณาคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาตามเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย พบว่า พื้นที่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช เกาะระ เกาะพระทอง จังหวัดพังงา พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย หาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา และพรุคันธุลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาเป็นไปตามเกณฑ์ของการเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำพรุแม่รำพึง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และพื้นที่ชุ่มน้ำบึงสำนักใหญ่ จังหวัดระยอง มีคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ กล่าวคือ

๒.๑) เกาะกระ เป็นหมู่เกาะที่มีแนวปะการังที่สมบูรณ์หลายชนิด เช่น ปะการังแปรงขวด ชนิด *Acropora longicyathus*, *Acropora nana*, *Acropora copiosa* และ *Acropora exquista* และเป็นแหล่งวางไข่ของเต่าทะเล เช่น เต่าตนุ

๒.๒) เกาะระ และเกาะพระทอง เป็นหมู่เกาะที่มีระบบพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่ แนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเล และป่าชายเลน เป็นแหล่งถิ่นอาศัย แหล่งอาหาร และแหล่งทำรังวางไข่ ของสัตว์หายากหลายชนิด เช่น พะยูน เต่าหญ้า เต่ามะเฟือง นกตะกรุม เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา นกแต้วแล้วป่าโกงกาง

๒.๓) พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง เป็นแหล่งพันธุกรรมที่สำคัญของกุ้งน้ำจืด ๓ ชนิด คือ กุ้งฝอยเล็ก (*Caridina laevis*) กุ้งฝอยใหญ่ (*Macrobrachium lanchesteri*) และกุ้งฝอยแดง (*M.thai*) รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยของ ปลาชิวแคระ รวมไปถึงยังพบปลาที่อยู่ในสถานะภาพล่อแหลมต่อการถูกคุกคาม ได้แก่ ปลายี่สกหรือปลาเอิน (*Probarbus jullieni*) และพบปลาเฉพาะถิ่นของแม่น้ำโขงอีก ๙ ชนิด เช่น ปลาปูกุดทิง ปลาปูแคระ ปลาชิวแก้ว ปลาชิวหางกรรไกรเล็ก ปลากัดอีสาน ปลาปักเป้าควาย ปลาสร้อยปีกแดง และปลาเหล็กใน

๒.๔) หาดท้ายเหมือง.../

๒.๔) หาดท้ายเหมือง เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์หลากชนิด เช่น เหยี่ยวขาว เหยี่ยวแดง นกยางกรอกพันธุ์จีน นกอีลุ้ม นกกระแตแต้แว้ด นกตบยุงหางยาว นกกะเต็นอกขาว หมูหริ่ง นากใหญ่ขนเรียบ นกออก นกกวัก นกหัวโตทรายเล็ก นกเขาใหญ่ นกกระปูดใหญ่ นกบั้งรอกใหญ่ นกกะเต็นอกลาย ค้างคาวขอบหูขาวเล็ก ชะมดแผงสันหางดำ และเป็นแหล่งวางไข่ของเต่าทะเล เป็นต้น

๒.๕) พรุคันธุลี เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์ที่สำคัญหลายชนิด โดยพบสัตว์ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง คือ ไก่ฟ้าหน้าเขียว (*Lophura ignita*) สัตว์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกยูง (*Pavo muticus*) เต่าเหลือง (*Indotestudo elongata*) และสัตว์ที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ปลาดุกอุย (*Clarias macrocephalus*) ปลาดุกลำพัน (*Clarias nieuhofii*) และปลาซิวแถบเหลือง (*Rasbora pauciperforata*) เป็นต้น

๒.๖) พื้นที่ชุ่มน้ำพรุแม่รำพึง เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกอพยพหลายชนิด ได้แก่ นกกระสานวล นกยางกรอกพันธุ์จีน นกยางโทนน้อย เหยี่ยวทุ่ง นกกระเต็นหัวดำ เป็นต้น รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยของนกกระสาแดง ซึ่งมีสถานภาพแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ นกตระกราม (ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง) นกอีลุ้ม นกกก (ใกล้ถูกคุกคาม) และนกหายากของประเทศหลายชนิด ได้แก่ นกยางโทนใหญ่ เป็ดแดง เหยี่ยวแดง นกกระปูดใหญ่ เป็นต้น

๒.๗) พื้นที่ชุ่มน้ำบึงสำนักใหญ่ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกกระสาแดง ซึ่งมีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ เหยี่ยวแดง และนกอีลุ้ม ซึ่งมีสถานภาพถูกคุกคาม รวมทั้งมีลักษณะเป็นป่าพรุ ป่าเสม็ด และบึงน้ำจืด ทำให้มีพืชและสัตว์นานาชนิด ได้แก่ พืชอย่างน้อย ๖ ชนิด ปลาอย่างน้อย ๗ ชนิด และนกอย่างน้อย ๓๔ ชนิด

๓) ผลดีและผลเสียของการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือ แรมซาร์ไซต์ สรุปได้ ดังนี้

ผลดี

- เป็นการสร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้กับชุมชนในท้องถิ่นและประเทศไทย ที่มีพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งมีความสำคัญได้รับการขึ้นทะเบียนบรรจุไว้ในทำเนียบพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศให้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก

- เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของพื้นที่ชุ่มน้ำนั้นๆ ให้รู้จักไปทั่วโลกซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับโลก

- เป็นการเปิดโอกาสให้มีการทำข้อตกลงในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและการออกเอกสารสิทธิ์อันมิชอบ

- เป็นการเปิดโอกาสให้มีการศึกษาคุณค่า ความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำทำให้มีการจัดการดูแลอย่างเป็นรูปธรรม

- เป็นการสร้างโอกาสให้กับประเทศไทยและหน่วยงานในพื้นที่ในการขอรับการสนับสนุน ความช่วยเหลือเพื่อดำเนินงานอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด

ผลเสีย.../

ผลเสีย

ไม่มีผลเสียในการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำในทำเนียบพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เพราะ

- หลักการการจัดการตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นไปตามความเหมาะสมของระบบนิเวศซึ่งไม่มีผลกระทบต่อขอบเขตของพื้นที่ทางกายภาพ

- ไม่มีข้อห้ามในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพียงแต่ต้องคำนึงถึงหลักการสากล คือ การใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดเพื่อให้มีพื้นที่ชุ่มน้ำและทรัพยากรธรรมชาติใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

- การใช้ประโยชน์และการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่กำกับดูแลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๓. การวิเคราะห์ผลกระทบของการลงมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้

๓.๑ ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล

มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ไม่ขัดกับนโยบายรัฐบาล แต่จะเป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

๑) นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

ข้อ ๔.๒.๓.๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่ผูกพันกับวิถีชีวิต เช่น ตลาดน้ำ นาเกลือ เป็นต้น

ข้อ ๔.๒.๑.๒ ส่งเสริมอาชีพและขยายโอกาสการทำประมงโดยการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประมงชายฝั่ง และประมงน้ำจืด ทั้งในระดับพื้นบ้านและเชิงอุตสาหกรรม

ข้อ ๔.๒.๑.๖ สร้างความมั่นคงทางอาหาร

๒) นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๕.๒ กำหนดให้คุ้มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะถิ่น

ไม่มี

๓.๓ ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

ไม่มี

๓.๔ ผลกระทบทางสังคมและการเมือง

ไม่มี

๓.๕ ผลกระทบทางเทคโนโลยี

ไม่มี

กระทรวง.../

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอเสนอมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทร ๐๒ ๒๖๕ ๖๖๓๖
โทรสาร ๐๒ ๒๖๕ ๖๖๓๘

ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย
และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนสมควรเสนอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ
ที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือแรมซาร์ไซต์
และพื้นที่ชุ่มน้ำที่สมควรได้รับการคุ้มครอง ฟื้นฟู และศึกษาวิจัยโดยเร่งด่วน เพิ่มเติม

ตาราง 1 ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติเพิ่มเติม

พื้นชุ่มน้ำที่ขอปรับปรุง/เพิ่มเติม	หมายเหตุ
<u>ระดับนานาชาติ</u> **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 1. กุดทิง จ.หนองคาย **ภาคกลางและตะวันออก** 1. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จ.อุทัยธานี 2. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จ.ลพบุรี 3. ทุ่งใหญ่นเรศวร จ.กาญจนบุรี และ จ. ตาก **ภาคใต้** 1. เกาะระ-เกาะพระทอง จ.พังงา 2. เกาะกระ จ.นครศรีธรรมราช 3. หาดท้ายเหมือง จ.พังงา 4. พรุคันธุลี	

ตาราง 2 ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติเพิ่มเติม

พื้นที่ขอปรับปรุง/เพิ่มเติม	หมายเหตุ
<u>ระดับชาติ</u> **ภาคกลางและตะวันออก** 1. พรุแม่รำพึง จ.ประจวบคีรีขันธ์ 2. บึงสำนักใหญ่ (หนองจำรุง) จ.ระยอง	

ตาราง 3 รายชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่สมควรได้รับการเสนอเป็นแรมซาร์ไซต์เพิ่มเติม

ภาค	พื้นที่ชุ่มน้ำที่สมควรเสนอเป็น Ramsar site
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	• พื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย
ภาคใต้	• อุทยานแห่งชาติเกาะระ-เกาะพระทอง จ.พังงา • เกาะกระ จ.นครศรีธรรมราช • หาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตาราง 4 พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการคุ้มครอง การฟื้นฟู และการศึกษาสำรวจเพิ่มเติม

ภาค	พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการ		
	คุ้มครอง	ฟื้นฟู	ศึกษาสำรวจ
เหนือ	• หนองหล่ม (ผนวกเพิ่มกับหนองบงคาย)	• หนองหลวง จ.เชียงราย	• เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง (สัตว์น้ำ/ปลา)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	• พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มน้ำสงคราม	• เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน • ลำปลายมาศ	• พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณลุ่มแม่น้ำมูล • พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนกลาง ประชากร/ชนิดนก
กลางและตะวันออก	• พื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งมหาราช • พื้นที่ชุ่มน้ำวัดห้วยจันทร์ • อ่าวไทยตอนใน (โดยเฉพาะด้านตะวันตก แหลมผักเบี้ย บ้านปากทะเล และเขาตะเครา จ.เพชรบุรี) • ปากแม่น้ำเวฬุ	• เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดไผ่ล้อม • พื้นที่ชุ่มน้ำวัดอโศการาม • เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดตาลเอนและพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งมหาราช • ทุ่งโพธิ์ทอง/ทุ่งคำหยาด • เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด • ปากแม่น้ำเวฬุ	• ปากแม่น้ำเวฬุและอ่าวคุ้งกระเบน • เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร (สัตว์น้ำ/ปลา) ประชากร/ชนิดนก
ใต้	• เกาะสมุย • เกาะพงัน	• อ่าวปากพนัง • พื้นที่ชุ่มน้ำพรุบ้านไม้ขาว	• เกาะ ต่าง ๆ • อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จ.ภูเก็ต

ภาค	พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการ		
	คุ้มครอง	ฟื้นฟู	ศึกษาสำรวจ
			• ป่าชายเลนปะเหลียน-ละงู • พื้นที่ชุ่มน้ำพรุคันธุลี ความหลากหลายทางชีวภาพ ประชากร/ชนิดนก

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ประกาศกำหนดให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นที่สาธารณะทุกแห่งทั่วประเทศโดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำแหล่งน้ำจืดเป็นพื้นที่สีเขียวและมิให้ส่วนราชการเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อสงวนไว้เป็นแหล่งรองรับน้ำและกักเก็บน้ำต่อไป	กระทรวงมหาดไทย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมประมง กรมที่ดิน กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. .ให้มีการสำรวจและตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำตามทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นที่ ค.ร.ม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เพื่อเป็นแหล่งรับน้ำตามธรรมชาติโดยเป็นพื้นที่กักเก็บและชะลอการไหลของน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้ง	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ให้มีการติดตาม ตรวจสอบและดำรงรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำตามทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นเพื่อสงวนไว้เป็นแหล่งรองรับน้ำตามธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ตลอดจนควบคุมและป้องกันการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ที่จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์	กระทรวงมหาดไทย	กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี กรมที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษา
4. ให้สร้างจิตสำนึกและปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญและการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนแก่ทุกภาคส่วน และประชาชนทุกระดับ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติด้วย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรน้ำ

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
5. ให้นำเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar Sites)	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประมง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
6. ประกาศให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือพื้นที่อนุรักษ์ในลักษณะอื่น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมประมง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. เร่งรัดให้ออกหนังสือสำคัญที่หลวงในกรณีที่พื้นที่ชุ่มน้ำมีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติเป็นที่สาธารณประโยชน์ และเร่งให้ดำเนินการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจนเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำ	กระทรวงมหาดไทย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. ให้มีการฟื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่เสื่อมโทรมและต้องการการปรับปรุงโดยด่วนเพื่อให้พื้นที่ชุ่มน้ำนั้นสามารถดำรงบทบาทหน้าที่ทางนิเวศวิทยาและอุทกวิทยาได้ตามธรรมชาติ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมพัฒนาที่ดิน สถาบันการศึกษา กองทัพเรือ กรมทรัพยากรน้ำ
9. ให้มีการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อคุ้มครอง ฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นเขตอนุรักษ์และเขตพัฒนา พร้อมทั้งกำหนดแนวเขตกันชนพื้นที่ ตลอดจนกำหนดกิจกรรมที่สามารถกระทำได้และห้ามกระทำในพื้นที่	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมประมง กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี สถาบันการศึกษา กรมพัฒนาที่ดิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากรน้ำ
10. ให้มีจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) สำหรับโครงการพัฒนาใดๆ ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประมง สถาบันการศึกษา

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
11. ให้มีการศึกษาวิจัยระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติและเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12. ติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดปัจจัยหรือดัชนีชี้วัดที่ชัดเจน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา
13. ให้มีการศึกษาสำรวจพื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติตามเกณฑ์	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา
14. ให้มีการควบคุมและป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ ได้แก่ ชุมชน อุตสาหกรรม เกษตรกรรมและกิจกรรมอื่นๆ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมโยธาธิการและผังเมือง สถาบันการศึกษา
15. ให้มีการควบคุมป้องกันไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่อาจเกิดจากชุมชน หรือเกิดจากกิจกรรมอื่นๆ โดยมีมาตรการดังนี้ 1) มาตรการป้องกันไฟป่า (1) ให้ดำเนินการควบคุมระดับน้ำของป่าชุ่มน้ำให้คงที่ (2) ทำแนวกันไฟเปียก (wet-line firebreak) ตามแนวพระราชดำริ (3) ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบ เพื่อสร้างจิตสำนึกและความเข้าใจให้กับชุมชนถึงอันตรายที่เกิดจากไฟป่า เป็นผลให้ชุมชนยุติการจุดไฟเผาป่า 2) มาตรการดับไฟป่า (1) จัดตั้งสถานีควบคุมไฟป่าพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแลและดำเนินการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถาบันการศึกษา

มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
(2) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ป่าไม้ให้ปฏิบัติงานดับไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำ (3) ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ดับไฟป่าให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ		
16. ให้มีการศึกษาและจัดทำแผนกายภาพออกแบบภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบและในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ดังกล่าวทั้งระบบ	กระทรวงมหาดไทย	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมประมง กรมที่ดิน กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
17. ให้จัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อ 1 – 16 โดยติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานหลักเสนอต่อคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นประจำ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม